

Uddrag af nogle breve fra Ingemann og hans kone.

Ved **Frederik Barfod.**

Da Ingemann var død, sendte man mig mine breve til ham med anmodning om, at jeg vilde give tilladelse til, at de bleve trykte sammen med hans til mig i den samling, som man agtede at udgive, af „breve fra og til Ingemann“. Mine egne breve fandt jeg dog altfor ubetydelige, og Ingemanns vilde ikke allevegne kunne forstås, uden mine fulgte med; men at gøre uddrag af hans kunde jeg ikke overlade til nogen anden. Jeg tilbageholdt således både hans og mine. Nu, i Ingemanns jubelår, mener jeg dog, at der kunde være en vis opfordring for mig til at give et uddrag af de sejsten breve fra ham, jeg endnu har tilbage, og andre have ment det samme. Udgive dem fuldstændig kan jeg ikke bekvemme mig til; det får at vente til efter min død, hvis der så endnu skulde findes en udgiver. Derimod har jeg tillige givet uddrag af et par breve fra hans kone, som, mener jeg, både kunne tjene til at vise os, hvem og hvorledes denne fortræffelige kvinde var, og tillige afgive et ringe vidnesbyrd om det yndige forhold imellem dem.

Frederiksberg d. 2^{den} juni 1889.

1.

Sorøe d. 17de Juli 1836.

S. T. Hr. *Studiosus Barfod!*

Först idag modtag jeg Deres ærede Skrivelse af 11te dennes, og jeg maa idag indskrænke mig til med faa Ord at takke Dem for de mig derved tilstillede Ytringer af Venlighed og Tillid, medens jeg foreløbig underretter Dem om, at jeg med Fornöielse skal bidrage hvad jeg formaaer til Deres Foretagende med den „skandinaviske Nytaarsgave“, som jeg troer kan blive et Middel til gjensidig Oplivelse og en nöiere aandelig Forbindelse i Norden.

Til *Atterbom* og *Geijer* har jeg vel noget personligt Bekjendtskab, men jeg har ikke hidtil staaet i nogen Brevvexling eller særdeles Berørelse med dem; *Franzén* kjender jeg slet ikke personlig. Til *Atterbom* skal jeg imidlertid med det Förste (i denne Uge) skrive og anbefale ham Sagen paa det Bedste. Dersom Foretagendet, som jeg haaber, interesserer ham, vil han maaskee

paa min Opfordring ogsaa anbefale det til *Geijer*. Men jeg tvivler paa at *Geijer* i den senere Tid befatter sig med andre Studier end de strengt videnskabelig-historiske. *Beskow* kjender jeg, og skriver undertiden til. Dersom De ogsaa agter at tilskrive ham om Bidrag, og De ønsker det, skal jeg gjerne anbefale ham Sagen.

— — — — —
Jeg forbliver med megen Agtelse

Deres ærbødige

B. S. Ingemann.

2.

Sorøe d. 19de Juli 1836.

Höistærede!

Igaar fik jeg ikke Tid til at skrive Brevet til *Atterbom*; her sender jeg Dem det, for at det, efter Deres Ønske, kan følge med Deres eget til ham. — — — — Hvis *Atterbom* billiger Deres Plan, har jeg bedet ham anbefale Sagen til *Geijer*.

Den lange Frastand vil have sine Vanskeligheder, men Deres Enthusiasme for Foretagendet lover et heldigt Udfald.

Jeg forbliver med venlig Deeltagelse

Deres ærbødige

Ingemann.

3.

Sorøe d. 24. Juli 1836.

Höistærede!

Det er mig en Fornöielse, hvis jeg ved min Anbefaling til de mig personlig bekjendte svenske Digtere kan fremme Deres Foretagende, som jeg ønsker den bedste Fremgang, idet jeg naturligviis heri alene seer en Stræben efter Farveharmonie mellem de nordiske Nationers aandelige Eiendommeligheder, uden noget Ønske om at udslette noget Træk i de nu allerede uddannede skandinaviske Folke-Individualiteters Physionomie. En tro Bevarelse af det characteristisk Særegne hos de 3 Folk synes mig netop frugtbringende for den alsidige Udvikling af Nordens Aand i dens Totalitet, ligesom en vis udvortes Adskillelse betinger de skandinaviske Nationers Selvstændighed og Uafhængighed af hin-

anden indbyrdes. Vel ønsker jeg med Dem Nationalhadet aldeles udsløttet og at kun Kjærligheden maa leve, men jeg kan derfor ikke ansee hiin Kamp for unaturlig, der historisk udviklede sig som en nødvendig Yttring af Folk-Individualisationen. Og hiin Kampens Tid er nu forbi — dens Maal var Fred og Kjærlighed, men i en bestemt karakteristisk Trehed.

— — — — —
Franzén's Titel og Opholdssted er mig ubekjendt, og jeg har ikke her kunnet faa Kundskab derom¹⁾. Professor skal han ikke være og vel ikke længer geistlig.

— — — — —
 Deres ærbødige

B. S. Ingemann.

4.

Sorøe d. 11. *Marts* 1838.

Höistærede Hr. *Barfoed!*

Deres Plan til et nordisk Fjerdingaarskrift og Deres ærede Indbydelse til Deeltagelse i dette Foretagende har jeg med Fornøjelse modtaget tilligemed et Brev fra *Grundtvig*, hvori han med levende Interesse omtaler denne Sag. Der er vist ingen Tvivl om, at et saadant Tidsskrift, med livlig og virksom Deeltagelse af Skribenterne i alle 3 Riger — og med Forudsættelse af den Aandseenhed, der med al Frihed og individuel Forskjellighed i Synsmaader, dog maatte give Skriftet sin bestemte Tendents — kunde være af saare betydelig Virkning til gjensidig Oplivelse af den fælleds nordiske Aand, naar et saadant Organ tillige, uden at smigre og befordre Tidsaandens Eensidighed, kunde træffe den Tone der trænger igjennem og vækker Opmærksomhed. Jeg modtager ogsaa gjerne Indbydelsen til efter Leilighed at bidrage min Skjærv dertil. Imidlertid vil jeg ikke fordølge Dem hvilke Betænkeligheder jeg har ved det Hele. Planen forekommer mig for colossal, selv blot med Hensyn paa det lovede aarlige Arketal (henved 80 Ark), til at der kan være grundet Haab om Skriftets Vedligeholdelse. Jeg befrygter nemlig,

---

¹⁾ Det er betegnende for hin tids forhold, at professor H. N. Clausen nogle år senere skrev mig til og spurgte, hvad og hvor Franzén var.

at det vil gaae mange nordiske Forfattere, der kunne interessere sig for et saadant Foretagende, ligesom mig, at de med Fornöielse modtage Indbydelsen til ved Leilighed at understøtte Skriftet med Bidrag, men dog igrunden ikke have nogen klar Forestilling om hvad de saaledes, blot leilighedsviis og med en anden Hovedbeskjæftigelse, i Forening og Harmonie med saa mange forskjellige og vidtadsprede Medarbeidere ville være istand til at virke af nogen Betydenhed til et Öiemed af saa viid og mangfoldig Udstrækning. Det eenlige, strengt isolerte og paa enkelte Punkter henvendte Skribentliv er her i Norden det sædvanligste, undtagen blandt de nye lette Tropper af politiske og statsoeconomiske Journalister og blandt vore Recensent-Cotterier. Skjöntd een mächtig og fælleds Aand kan gjennemtrænge Mange, selv uden personligt Samliv, saa troer jeg dog der udfordres et personligt og nöiere Samliv mellem det Samfund af Forfattere, der med Iver for een Grundidee skulde virke kraftigt og harmonisk til eet Maal, ved eet og samme Værk, naar dette ikke, som de fleste saakaldte „Selskabers Skrifter“, skal blive et blot Repertorium for usammenhængende Brudstykker eller en Babylons-Taarnbygning, der fornedelst Aands- og Sprogforvirring maatte opløses i sin Grundvold. Med et mindre Antal af virkelige og samlevende Medarbeidere mener jeg der vilde udrettes langt mere, end ved tilfældig og ustadig Samling af mange og vidtadsprede Kræfter med ganske forskjellige Hovedretninger.

En speciel Betænkelse med Hensyn paa den Deel, jeg kunde ønske at tage i dette Foretagende, grunder sig paa den Omstændighed, at den periodiske Skribentpen er mig saagodtsom et aldeles ubekjendt Instrument, og at Arbeiden i Fælledsskab har i mine 27 Forfatteraar været mig fremmed og næsten imod. At der imidlertid paa denne Vei, — naar een Idee og een bestemt Indvirkning paa Tidsaanden er et heelt Samfunds Hovedformaal — i faa Aar maa kunne udrettes Meer, end hvad der kan lykkes den Enkelte i et heelt Liv, er jeg desuagtet overbeviist om, og at der danner sig et saadant Organ for en forenet Virksomhed i nordisk Aand er vist saare ønskeligt; men uden et ivrigt samvirkende Redactions-Triumvirat fra alle 3 Riger, vil efter min

Mening selv den største Deeltagelse, Planen vil finde, kun være en liden Betryggelse for dens Iværksættelse. Kunde der da endog kun loves 10 Ark kvartaliter, synes det mig allerede betydeligt og derved vilde Skriftet upaatvivlelig ogsaa langt meer udbredes. Først naar jeg har seet det 1ste Hæfte vil jeg kunne gjøre mig en anskuelig Forestilling om Planens virkelige Udførelse og om hvad jeg mulig dertil i Fremtiden vil kunne bidrage. Modtag inidlertid Forsikringen om min oprigtige Deeltagelse for Sagen og mine bedste Ønsker for en sand og levende Virkning af en saadan combineret Virksomhed. Et eller andet passende Bidrag tænker jeg i alt Fald at kunne levere og jeg har derfor Intet imod at mit Navn nævnes blandt de forventede Medarbeidere.

— — — — —

Jeg haaber, at selv mine Indvendinger og Betænkeligheder ville være Dem Beviser for min Interesse for Ideen.

Jeg forbliver med Höiagtelse Deres ærbødige

B. S. Ingemann.

5.

[Sorøe d. 1ste Novbr. 1838.]

— — — — — Autobiographiske Notitser.

Jeg er fød d. 28de Mai 1789 i Landsbyen *Thorildstrup* paa Falster, hvor min Fader *Sören Ingemann* var Sognepræst og Herredsprovst. Jeg gennemgik *Slagelse* lærde Skole fra Aaret 1800 til 1806, da jeg blev Student ved Kjøbenhavns Universitet. 1811 vandt jeg Præmien for Besvarelsen af Universitetets æsthetiske Priisopgave og udgav i samme og det følgende Aar mine første Digte i 2 Bind, Digtsamlingen *Progne* 1813 og „de sorte Riddere“ 1814. Jeg troer allerede i denne min første Udviklingsperiode at have dannet mig en selvstændig og eienommelig Bane i vor Litteratur, idet min Subjectivitet og særegne Livsanskuelse har givet Romantiken i min Poesie en særegen Form og Character. Det var Ideelivets indre Romantik, Ideens Liv i Følelsen med en aandelig Phantasies Tankebilleder omkring sig, der i denne min Digtning fornemmelig udtalte sig. Min første meest lyriske Digterperiode med episk og dramatisk Tendents (fra 1811 til 1814) characteriserer sig saaledes for-

nemmelig ved Følelsens Overvægt og Phantasiens Hang til at iklæde Ideerne, Verdensanskuelsen og det hele indre Liv en symbolisk Billedragt. Heri som i det Hele er jeg bedre bleven opfattet af Nationens Følelse end af den æsthetiske Kritiks Forstand. Til denne Periode høre mine første dramatiske Studier: det dramatiske Digt Mithridat (i 2den Deel af Digtene) og Sörgespillet Turnus (i Digtsamlingen *Procné*).

Min anden Digterperiode (fra 1815 til 1821) var især lyrisk-dramatisk og adskiller sig fra den første ved den mere udviklede tragisk-dramatiske Retning, samt i det Hele ved en kraftigere Tilværelse, et mere udad vendt Blik og en mere fremtrædende Objectivitet i Fremstillingen. Følelsen var desuagtet endnu i denne Periode forherskende og den lyriske Grundtone kjendelig selv i de dramatiske Former. Til denne Periode høre: Tragødierne „Masaniello“ (1815) og „Blanca“ (1815), det bibelske Drama „Røsten i Ørkenen“ (1815), det lyrisk-dramatiske Eventyr „Reinald Underbarnet“ (1816), Tragødien „Hyrden af Tolosa“ (1816), Digtsamlingen „Julegave“ (1816), Tragødien „Løveridderen“ (1816), Eventyret „de Underjordiske“ (1817), det dramatiske Digt „Tassos Befrielse“ (1819), Et Bind „Eventyr og Fortællinger“ 1820, „Reiselyren“ 2 Bind (1820), Lystspillet „Magnetismen i Barbeerstuen“ 1821 og Tragødien „Kampen for Valhal“ (1821).

Min tredje Digterperiode fra 1821 characteriserer sig ved en forherskende reen objectiv Retning i den historisk-poetiske Opfattelse af Folkelivet og Sæderne i vor Middelalder, samt ved lyrisk-episk Charactermalerie tildeels med symbolisk og kulturhistorisk Betydning. Den hele Cyclus af mine historiske Digte og Romaner med „Blade af Jerusalems Skomagers Lommebog“ og Digtet „Holger Danske“ betegne fornemmelig denne Hovedretning. Samtlige til denne Periode henhørende Skrifter ere følgende:

Morgenspalmer (1822), „Tale paa Kongens Fødselsdag“ 1824, „Grundtræk til en nord-slavisk og vendisk Gudelære“ 1824, „Waldemar den Store og hans Mænd“, episk Digt 1824, „Höimesse-Psalmer“ (1825), „Valdemar Seier“, historisk Roman i 3 Dele (1826), Noveller (1827), „Erik Men-

veds Barndom“, historisk Roman i 3 Dele (1828), „Huldregaverne“, Eventyr 1831. („Oplysninger til Huldregaverne“ 1831 og „Opstanden i Litteraturstaden“, Epilog til Huldregaverne 1831, vare 2 polemiske Smaaskrifter.) „Smaadigte og Rejeminder“ (1832), „Kong Erik og de Fredløse“, historisk Roman i 2 Dele (1833), „Blade af Jerusalems Skomagere Lommebog“ (1833), „Prinds Otto af Danmark og hans Samtid“, historisk Roman i 2 Dele (1835). (I Fortællingen har jeg betegnet Principet for min historiske Digtning.) „Varulven“, „Den levende Døde“, „Korsikaneren“, tre Fortællinger 1835. „Dronning Margrethe“, historisk Digt 1836, „Holger Danske“, et Digt 1837, „Morgensange for Børn“ (1837), „Renegaten“, dramatisk Digt 1838.

I Aarene 1818 og 1819 foretog jeg med kongelig Understøttelse en Udenlandsreise til Tydskland, Frankrig, Schweitz og Italien. I Aaret 1822 blev jeg ansat som Lector i dansk Sprog og Litteratur ved Sorøe Academie, Samme Aar havde jeg Bryllup med *Lucie Marie Mandix*, en Datter af Conferentsraad *Jacob Mandix*. 1828 blev jeg udnævnt til Ridder af Dannebrog. En mindre Udenlandsreise har jeg foretaget til Sachsen og Bøhmen 1828 samt en Reise til Sverrig og Norge 1833. Jeg er Medlem af det skandinaviske Litteraturselskab samt af det norske Videnskaberne Selskab i Thronhjem. Mit indre Livs Historie fra mit 18de Aar har jeg for en stor Deel nedlagt i min Poesie. De fleste af mine dramatiske Arbejder saavel som mine Fortællinger og historiske Romaner ere oversatte paa Tydsk og Svensk.

Deres ærbødige

B. S. Ingemann.

S. T. Hr. *Studiosus Fr. Barfod.*

6.

Sorøe d. 3. Marts 1839.

Höistærede Hr. *Barfod!*

Jeg har med megen Fornöielse modtaget og læst det 1ste Hæfte af *Brage* og *Idun*. Kan det lykkes Dem at skaffe de følgende Hæfter et ligesaa kjærnefuldt Indhold, har man Grund til at spaae Tidsskriftet et blomstrende Liv. *Grundtvigs* Bidrag

ere isærdeleshed interessante ved deres djærve Eiendommelighed. *Hammerichs* Kjærlighed til den nordiske Sagnverden er en gediegen Grube, som De maa holde aaben. Det Slags Bidrag synes mig særdeles hensigtsmæssige. *P. L. Mollers* Digterskildring var mig ligeledes høist interessant, men *Stangs* politiske Afhandling maa jeg tilstaae, synes mig, helst som forud trykt, ikke her paa sin rette Plads.

— — — — Tak for Meddelelsen af den Kjærlighed for *Grundtvig*, som det ret har glædet mig at see et livligt Udbrud af hos hans yngre Venner¹⁾.

Medfølgende smaa Bidrag til 2det Hæfte af *Brage* og *Idun* vil jeg bede Dem lade faae Plads ved Siden af hverandre i den samme Orden, jeg har anført dem, da de saaledes betegne min Anskuelse af Ideelivet gennem Phantasie, Følelse og Forstand i Naturens, Konstens og Videnskabens Regioner.

Deres ærbødigst hengivne

B. S. Ingemann.

7.

[Sorø Oktbr. 1839.]

Høistærede Hr. *Barfod!*

— — — — Min Søsters Dødsfald her i Huset har i denne Tid afdraget mig fra slige Ting. Desuden troer jeg, at min Virksomhed i det Hele mindre er skikket til Deeltagthed i Tidskrifter, end til saadanne Arbeider, der isolerede og uden Hensyn paa de periodiske Bevægelser i Tiden, i Sammenhæng følge og antyde Gangen af min Udvikling og mine Livsanskuelser. Den Stilling, mine Livsforhold og Omstændighederne har anviist mig, har i de sidste 17 Aar gjort mig til et Slags Klosterbroder her i det gamle Soer, og uagtet jeg med Deeltagelse seer og følger Tidsaandens Stræben i mange Retninger, foretrækker jeg dog, for ikke at mistydes eller misforstaaes, heller af og til at udsende et samlet og større Heelt, end at udsprede enkelte

---

¹⁾ Talen er om „Den sidste Aften paa Grundtvigs Forelæsninger“, som jeg nys havde sendt Ingemann.

Yttringer af hvad der bevæger sig i mig, som Blomster i Møllestrømmen.

Jeg haaber, De ikke heri vil see nogen Ligeegyldighed for det Liv og den Samvirken af den nordiske Aand, ogsaa *Brage* og *Idun* stræber at virke til; men jeg troer, at dette Foretagende ogsaa vil udrette langt Meer ved Eenhed end ved Mangfoldighed i sine Midler og Tendentser.

Hils *Grundtvigs* venligst, naar De seer dem, — — —
Jeg sender nu snart en Bog ud i Verden igjen.

Lev vel! og behold fremdeles i venlig Erindring Deres hengivne

B. S. Ingemann.

8.

Sorøe d. 23de Sept. 1843.

Kjære Hr. *Barfod!*

— — — — — Den Generation, han¹⁾ hører til, kan faae Nok at gjøre, om ei med Andet saa med at bringe Klarhed og Orden i hvad dens Forgjænger har rørt op i og bragt i Bevægelse. — — — Hvorledes han og hans jævnaldrende Kammerater vil opløse de Knuder, deres Fædre nu slide og trække i, det gad jeg nok seet i et eller andet magisk Speil. Dog hvorledes man saa laver det for dem, og de igjen for deres Sønner og Døttre, saa stoler jeg paa, at gamle Holger faaer et Ord med i Lauget, og har den „beleilige Tids Fee“, der stod ved hans Vugge, som jeg haaber, ikke forladt ham, vil han nok lære baade os og vore Efterkommere hvad der efter Tid og Omstændigheder er det Rette.

— — — — —
Deres hjertelig hengivne

[Efterskrift.]

Ingemann.

— — — — —
Fra *Tregder* skal jeg bringe Dem en venlig Hilsen og Lykønskning. Vi have Grund til at glæde os ved at have faaet ham til *Collega*.

¹⁾ „han“ ∴ min nyfødte ældste søn.

9.

Kjære Hr. *Barfod!*

— — — — — *Thorvaldsens Album* har jeg faaet, jeg beklager kun, at de smaa Typer hindre Adskillige (blandt dem min Kone) i at læse Bogen. De gode Forlæggere burde dog ogsaa have Næstens Öine for Öie. „*Idun og Brage*“ har jeg ikke længe seet Noget til, men den Skandinaviske Idee trives, idetmindste klinge Toasterne i dens Navn nu ofte og lydelig selv herud til vor Klostereensomhed. Jeg har endnu fremdeles travlt med mit Testamente — jeg mener Udgaven af mine „samlede Skrifter“. Naar man skal gjennemsee og lægge sidste Haand paa hvad man skrev for en 30 Aar siden, og bringe det i nogenlunde Harmonie med hvad man vil efterlade som sin virkelige Livscapital, kan det ofte være vanskeligt nok at gjøre Regnskabet, helst for en saa overmodig Ungdom som den, der allerede för Midten af det 19de Aarhundrede nu bryder Staven over sine Fædre og Mødre i vor saakaldte romantiske Tid.

Venlig Hilsen til Grundtvig naar De seer ham — — — —
og bevar i venlig Erindring Deres hengivne

Sorøe d. 7de Febr. 1845.

B. S. Ingemann.

10.

Sorøe d. 4de Febr. 1847.

Höistærede Hr. *Barfod!*

— — — Til den paatænkte Biographie skal jeg uden Opsættelse meddele Dem hvad jeg for Öieblikket erindrer. Biographien hos *Erslew* kan godt lægges til Grund. Skulde jeg udfylde den selv, vilde jeg medtage Billedet af min Samtid i de forskjellige Udviklingsperioder, saaledes som det har afspeilet sig i mit Liv og — som Livsströmme med eller mod mig — indvirket paa mig; men dette vilde blive en heel Bog, som jeg maaskee dog skriver engang. Mit ydre Liv kan kun i en saadan Forbindelse med den Samtid, det har bevæget sig i, have Interesse for Andre. Mit indre Livs Historie har jeg fordetmeste betegnet i den subjective Deel af mine Skrifter, og det Væsentligste, jeg har at meddele om mine Arbejder og de Ideer, jeg

har levet for, har jeg nu meddeelt i Fortalerne og Forerindringerne til de 30 udkomne Bind af mine samlede Skrifter. De Personalialia, De spørger om, skal jeg gjerne meddele, saavidt jeg selv veed Besked derom; men i en kort Biographie, som den paatænkte, synes mig ikke de kunne benyttes i den Udstrækning. Hvad jeg ikke veed vil maaskee min Søster Præsteenken Mad. *Spur* kunne give Oplysning om. — — — Jeg er skammelig uvidende i mine egne Familiesager.

Den *Anecdote*, jeg engang har fortalt Dem, er en Erindring fra Morgenens efter den første Bombardements-Nat. Jeg havde hele Natten med en Deel af Livcorpset staaet under Vaaben paa Volden (mellein Vester- og Nørreport) og da jeg træt gik til min Bolig (ikke paa Kultorvet, men paa det første Hjørne af Nørrevold, naar man kommer fra Nørreport og gaaer forbi Vagten til Höire) og mekanisk gik op ad Steentrappen, for at aabne Døren, raabte en lystig Gadedreng til mig: „hele Huset er ude“! — Og da saae jeg først, at Huset laae i Ruiner. — Det eiedes af en Hörkræmmer *Aarestrup* (eller *Agestrup*). Jeg boede paa 2den Sal hos en Fru *Fugl*.

Om min Faders Familie veed jeg kun, at hans Fader var Kjøbmand i *Stege*, og formodentlig Farfaderen ligeledes. Min Moders Fader *Swane* var China-Capitain, som det kaldtes. (Mægler *Swane* i Kjøbenhavn er hans Sömmesön; om han skriver Navnet rigtig med *w*, veed jeg ikke.) Min Moder er født i Kjøbenhavn, Aaret veed jeg ikke; hendes Moder troer jeg var født *Harbo*¹⁾; men om hendes Slægt veed jeg Intet. — Om alt dette kan min Søster Mad. *Spur* dog vist give Oplysning — om min Moders Familie veed maaskee ogsaa Mægler *Swane* noget Mere.

Jeg var yngste Barn, det 9de i Familien: mine Brødre *Sören*, *Swane*, *Hans* og *Christian* ere alle døde; den første som Præst i *Aarby*, de 3 andre som Kjøbmænd i Kjøbenhavn (den 2den,

¹⁾ Ifølge Erslew („Suppl.“ I. 901) blev Ingenmanns moder, Birgitte Swane, døbt på Kristianshavn 25. maj 1751 og døde i Slagelse 7. maj 1809; hendes forældre vare skibskaptejn Lars Hansen Swane og Johanne Marie Harboe, født i København 15. febr. 1726, død i Torkildstrup præstegård 28. desbr. 1796.

Swane, havde dog studeret). Af mine 4 Søstre døde den ældste, *Laurentze*, som Barn, den 2den, *Laurentze*, døde ugift i mit Huus 1839, den 3die, *Francisca*, lever som Enke efter Præsten *Spur*, den 4de, *Nicoline*, lever som Enke efter Ritmester *Thorup*. Jeg blev forlovet 1812 og havde Bryllup d. 30 Juli 1822. Om min Kones Familie kan jeg vedlægge hvad hun selv derom har optegnet, og hvad for endeel er benyttet i *Lengnicks* trykte Slægtregister over Familien *Mandix*. Min Kone beder mig sige at paa medfølgende Slægtregister vil de finde den Oplysning, hun kan give¹⁾. — — — Det var rigtignok ved Kong *Oscars* Kroning jeg blev Ridder af Nordstjernen; jeg har ingen andre fremmede Ordener. — Endeel af mine Skrifter (nogle af Romanerne og Grønlænderne) ere oversatte paa Hollandsk. Jeg er ikke Medlem af noget andet Videnskabers-Selskab end det norske, mit Diplom derpaa er af 21 Decbr. 1831.

For at forstaae mit litteraire Liv og begribe hvorledes jeg med min berygtede Fredelighed har været udsat for saa mange fanatiske Angreb, maatte man kjende alle de nu tildels glemte *Cotterier* og Partier i vor æsthetiske Litteratur fra 1811; det er en kedsommelig Ravnekrogs-Historie. Til Popularitetens Hav har jeg maattet styre mellem 2 Batterier, hvorfra jeg af og til endnu faaer et nat Skud. Det ene fægter for en absolut souverain Enevoldskonge i Aandens og Poesiens Republik, det andet for den negative Poesies Superioritet, i aristophansk Maneer og i kjøbenhavniseret fransk Aand. — Den eneste Feide, jeg selv har ført, var efter 20 Aars Taaimodighed. Hertil hører Satiren i „Huldregaverne“, i mine „Oplysninger til Huldregaverne“ og i min satiriske Epilog til Samme: „Opstanden i Litteraturstaden“. — Siden har jeg for det Meste havt Fred, og i Efterskriften til „Huldregaverne“ (Saml. Skrifter 3die Afdeling 3die Bind p. 161) vil De see, hvorledes jeg nu betragter denne Feide. De fleste af mine saakaldte Biographer, navnlig *Thortsen* i hans Litteraturhistorie, en Anonym i Figaro (til mit Portrait sammesteds) og

¹⁾ Dette slægtregister ville vi mulig med tiden kunne udfylde lidt (hvortil det højlig trænger) og da meddele.

Thue i hans Antologie synes kun at bedømme mig efter min første Digterperiode, uden Blik for min hele senere Udvikling. Af fremmede Digtere har *Ludvig Tieck*, *Motte Fouqué* og *Atterbom* sluttet sig venligst til mig og af danske *Grundtvig* (først i hans *Heimdæl* for 1816 p. 261, 262, 263 etc., siden i flere af hans Skrifter, navnlig i *Bragesnak*, ikke at tale om hans Feide med *Heiberg* i hans Epistel om „Ingenting“). En rig Erstatning for al Parti- og Recensent-Galde har jeg modtaget af Læseverdenen gjennem den 2den Generation og i det sidste *Decennium* af Folket, og ved den nye Udgave af mine samlede Skrifter har jeg fornemmelig havt til Öiemed at gjøre dem let erhvervelige ved fastbetingede lave Boglade-Priser.

Hvad jeg som Forfatter har havt meest Glæde af er mine historiske Digte og Romaner — som nu ere udkomne 3 til 4 Gange og i den senere Tid i store Oplag paa 2000 Epl. ad Gangen. — National Virkning har min Holger Danske ogsaa havt; tildeels ogsaa mine Eventyr og Fortællinger.

Min dramatiske Poesie var ikke national; deels derfor, deels af Grunde, som hænge sammen med de litteraire Factioner — og deels fordi jeg forlod Hovedstaden — er Scenen bleven mig fremmed. Skulde jeg nævne hvad jeg med Hensyn paa Idee og Poesie selv anseer for heldigst, vilde jeg nævne „*Salomons Ring*“ og „Bladene af Jerusalems Skomagere Lommebog“. Meget af hvad jeg nødigst vilde savne i hvad der af min inderste Natur har faaet Udbrud, takker jeg den Opposition og selv den Ukjærlighed for, der jog mine Tanker og min Kjærlighed til andre Tider og Verdner end den nærværende. Efter saadanne Udflugter med *Ahasverus* eller *Ole Navnløs* eller med en grønlandsk Angekkok, følte jeg mig altid glad og frisk i det kjære Fædreland. Den Sygelighed, man med Opkog af gamle Recensjoner, idelig har villet bebreide mig, gælder kun med nogen Sandhed et Par Aar af mit Ungdomsliv — da jeg skrev *Procne* — og virkelig laborerede af en *bortgalloperende Svindsot*. — Og nu nok om mig selv — og meget for Meget, hvis De ikke havde forlangt det. Venligst Hilsen — — —

Deres hengivneste

B. S. Ingemann.

[Eiterskrift.]

— — — Paa Slægtregistret vil De finde min Kones Fødselsaar, men ikke hendes Fødselsdag, hvilken hun holder hemmelig.¹⁾

11.

Meget ærede Hr. *Barfod!*

— — — — — Gud bevare Dem i denne Bratdødstid, som jeg med alle dens Sorger dog haaber skal for Folket være en alvorlig Minder om det Liv, der samler det hele sande Folk med alle den guddommelige Heelstats Indvaanere i de Levendes Land — — — —

Jeg forbliver Deres forbundne og hengivne

Sorø d. 9de Aug. 1853.

B. S. Ingemann.

12.

Sorø d. 29de Mai 1860.

Meget ærede Hr. *Barfod!*

Lad mig sige Dem hvad jeg ofte tilforn har været opfordret til, naar jeg saae mit Liv og min Virksomhed berørt af Deres venlige Haand. Jo nærmere jeg nu hvert Aar kommer til Grændsen for denne Livets Begyndelse, jo mere maa jeg takke Vorherre baade for „det Liv, som henfarer“, og for „det, som varer ved“, og jo inderligere glædes jeg ved ethvert sandt og hjerteligt Vidnesbyrd om den rige Kjærlighed, jeg har mødt og fremdeles møder blandt mine kjære Landsmænd. Kold, fornem Kritik og skelende Blik har i en tidligere Tid langt mere forbitret mig Digterlivet, end maaskee Nogen har seet eller fundet rimeligt. Dog denne Prøvelse har jeg altid senere erkjendt var mig en Velgjerning — ikke fra Mennesker, men fra Vorherre, medens jeg derved droges nærmere til det Livets og Sandhedens Rige, som her kun begynder — mere i os end uden om os, og til hvis Udvikling, Klarhed og Fuldendelse vi skal og maae bringes til at see ud fra denne Uklarhedens og Omskiftelsens Verden.

— — — — —

¹⁾ Ifølge Erslew (nævnte sted) var hun født i København d. 13de febr. 1792.

Gud velsigne fremdeles Deres Virksomhed og Deres Familienliv! Bring Deres Frue og Börn en hjertelig Hilsen.

Med Höiagtelse og Hengivenhed

[Efterskrift.]

B. S. Ingemann.

Ogsaa fra min Kone, skal jeg paa det Hjerteligste hilse Dem.

13.

1862 d. 27. April.

Gode Herr Barfod!

Ieg takker Dem meget for Bogen om „Ingemanns Iordfærd“. Det giör et velgiörende Indtryk, at der i intet af disse Digte og Taler er noget Svulstigt eller Paataget, og at Alle, hvor forskjellige end deres Anskuelser forresten kan være, dog Alle paaskiönne den store Virkning til det Gode han har havt paa Nationen. Tak og for Levnedet i „Illustreret Tidende“ 1859. Det var en smuk og sand Fremstilling af ham. — Da De altid har viist mig Deeltagelse, kan jeg nok formode, at De, nu jeg skriver, vil vide, hvorledes jeg haver det. Ieg maa jo takke Gud inderligt for den kiære Bortgangnes heele dejlige Liv og for hans blide, kiærlige Bortgang; men Smerten overvælder mig ofte, og Længselen efter en snar Gienforening tiltager med hver Dag; dog jeg veed det, Alt kommer fra Gud, som er Kiærligheden, og at han ikke lægger et større Kors paa os, end det vi skal og bör bære med et Gud hengivent Sind. Dertil skiænke han os Alle, for hvem Smertens-Tid er der, eller skal komme, sin naadige Bistand!

Venligst Hilsen til Deres Kone og Guds Velsignelse til Dem Begge!

Lucie Marie Ingemann,
fød Mandix.

14.

1864.

Gode Herr Barfod!

Ieg har oftere ønsket at kunne sende Dem en lille Erindring af de Smaating, Ingemann jevnlig havde i Hænderne; men hvad jeg havde tilbage og kunde meddele, syntes mig ikke vakkert nok; det jeg nu sender er dog langt fra zirligt, da det har været brugt i lang Tid; men jeg troer dog, at De vil venlig modtage

denne lille Mappe, hvori der altid har ligget Manuskripter, baade i den elskede Bortgangnes Tid og siden. Jeg lægger to Haandskrifter deri. — — — En Photographi af vort venlige Hjem lader jeg følge med. Jeg veed hvor kjær De havde den elskede Sjel, og vil ingen videre Undskyldning giöre.¹⁾

Da jeg nu dog skriver, saa vil jeg bede Dem om, hvis der kommer en ny Udgave af „Ingemanns Iordfærd“, om De da ikke, med Kierkegaards Samtykke, vil faae de fatale Udtryk „Pletter paa hans Skjold“ og „Smuds, som ogsaa følger ham“, forandrede paa en fornuftig Maade. De, der kjendte Ingemanns Vandel og Kierkegaards Egenheder, forstaae nok, at dermed intet Ondt er ment; men — — — —. Havde der istedetfor „ogsaa“ staaet „som vi Alle“, saa var det vel altid bleven to uheldige Udtryk; men Kierkegaards Mening havde været klar.

Ikke just for at bede om en Forandring i Fortællingen om Ls Sygdom, men for at give Dem en Oplysning, vil jeg anføre, at Ingemann havde den Eiendommelighed i sine sundeste Dage, at naar han om Morgenens pludselig vaagnede, kunde han ikke strax komme ud af Drømmeverdenen og svarede ofte forkert paa hvad der blev spurgt, som da ofte gav Anledning til Spøg. Nu i hans Sygdom var han opvognet af en narkotisk Sövn, da han saae Wilster for sig og hilste ham fra hans Fader. Paa Wilsters Spørgsmaal, om han havde drömt om hans Fader, svarede han: „Nej, men jeg har talt med ham og de græske Philosopher“. Saaledes faldt Ordene. Han havde de sidste Dage exerperet af [i?] sin Lommebog Linier af latinske og græske Forfattere, og da Professor Wilster var en heldig Oversætter af græske Digtere, saa har han i sin Dröm forenet dem. Han var forresten öieblikkelig efter denne Yttring inde i det virkelige Liv.

I Slutningen af Bogen staaer et Sted, at Liget blev ført ud gennem Haven. Det er en Feiltagelse, for det kom ud af den sædvanlige Ud- og Ingangsdör; men det er slet ingen Vigtighed af.

Maa jeg nu ønske Dem al Velsignelse over Dem, Deres Kone og alle Deres!

L. M. Ingemann, fød Mandix.

¹⁾ Jeg har næppe nødig at tilføje, at hele den kære gave kom aldeles uvæntet, uden fjærneste opfordring fra min side.